

LƯU Ý: BẢN NHẬP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

Pháp thoại tại chùa Giác Ngộ – 08/10/2023

Kalama tri ân cô Diệu Hỷ ghi chép.

Nói đạo nào cũng tốt thì tôi xin quý vị kể từ hôm nay làm ơn bỏ dùm câu đó. Không phải đạo nào cũng tốt nghĩa là đạo nào theo cũng được, câu đó sửa lại một chút : Đạo nào cũng có cái tốt.

Đạo nào cũng tốt nghe nó huê vốn lắm. Nếu các vị nói với tôi là đạo nào cũng tốt thì tôi xin các vị chiều nay tôi qua Nhà thờ Đức Bà được không? Các vị có hiểu không? Kể từ nay đừng về Giác Ngộ nữa, kể từ nay kéo hết về chùa Nam tông, kéo hết qua nhà thờ Đức Bà. Xong; bắt buộc mình phải có chọn lựa. Dầu mình có cái nhìn hòa giải, thỏa hiệp cách mấy đi nữa, mình phải thấy rằng, mình hoàn toàn có một lý do rất riêng, rất hợp lý khi mình chọn chùa Giác Ngộ, không phải chùa khác; chứ còn nói một đường làm một nẻo; mình nói đạo nào cũng tốt mà sao mình chọn chùa A không chọn chùa B.

Cho nên, chiều nay tôi muốn nói cái gì? Tôi xin các vị đề nghị các vị cẩn trọng khi nhắc lại, nhại lại lời của ai đó, đừng làm con két nữa. Đừng tiếp tục nói “Đạo nào cũng tốt” mà phải nói là “Đạo nào cũng có cái tốt”. Có nghĩa là sao? Đó chính là nội dung tôi muốn gửi đến các vị chiều nay.

Đất nước, quê hương, xứ sở, gia đình, làng xã, thân xác của chúng ta nó không phải mỗi đơn vị dầu đó là một cá thể hay là một đoàn thể, nó không bao giờ nó có thể tồn tại bằng một thứ điều kiện. Các vị có đồng ý với tôi chuyện đó không? Có hiểu chữ điều kiện không? Không thể nào; thí dụ, như bây giờ, chúng ta chỉ có mấy chục ký lô, nhưng để nuôi lớn mấy chục ký lô đó chúng ta cần vitamin C, Vitamin D, B1, B6, B12, Canxi,... rất nhiều dưỡng tố; chứ không phải một nguồn Vitamin C là đủ; đó là tấm thân mấy chục ký của mình. Thì cái mái nhà, cái gia đình của mình, cái xã hội của mình cũng vậy; và trên hết, chúng ta là những người tu Phật, chúng ta phải đồng ý một điều là : Thế giới tâm linh, đời sống tinh thần của mình nó còn bội phần rắc rối, đa đoan hơn thế rất nhiều.

Có nghĩa là, đời sống tâm linh tinh thần của mình nó cũng cần đến rất nhiều điều kiện để mà nó có thể được nuôi lớn, giống như hồi nãy tôi vừa nói, để gầy dựng, xây dựng, kiến tạo, kiến thiết một đất nước, một xã hội, một làng xã, một mái ấm gia đình, một tấm thân sinh học chúng ta cần đến rất nhiều điều kiện thì đời sống tinh thần cũng vậy, cũng cần đến rất là nhiều điều kiện.

Và, chúng ta ở đây ai học kinh Phật cũng biết câu này: Chúng sinh căn cơ mỗi người mỗi khác; chính vì chúng sinh căn cơ mỗi người mỗi khác, cho nên chư Phật sử dụng vô lượng phương tiện để thuyết giảng, vô số pháp môn để khéo hợp với căn cơ của chúng sinh; đó là cách nói của Bắc truyền.

Và, có một điều thông qua các dòng giáo sử của Phật giáo, chúng ta cũng thấy, ngoài chuyện mà đức Thế Tôn đã vận dụng vô số phương tiện để thế cơ, thế lý phù hợp với căn cơ của chúng sinh. Thì trong dòng chảy truyền thừa của lịch sử Phật giáo, các thế hệ đã không ngừng liên tục ứng dụng vô số cái gọi là phương tiện để hôm nay chúng ta có tới không biết bao nhiêu là hệ phái Phật giáo; mất rất là nhiều, được dựng lên rồi tự mai một, tự xóa sổ rất là nhiều; và hôm nay, chúng ta dò dò còn lại chừng vài chục; Phật giáo Tàu không phải chỉ có một, Phật giáo Tây Tạng không phải chỉ có một; Phật giáo Nhật không phải chỉ có một; Phật giáo Việt Nam cũng không phải chỉ có một; riêng Phật giáo Miền Điện hôm nay có 9 nhánh, các vị có biết không? 9 nhánh, 9 tầng đoàn khác nhau; Ai cũng tưởng Nam truyền có một, đúng. Nhưng mà, tại Tích Lan – Sri Lanka có ít nhất là 3 nhánh; tại Miền Điện có ít nhất là 9 nhánh; thì tùy thuộc vào tôi gọi là cơ địa tâm lý, thay vì người ta gọi cơ địa là sinh học, nhưng ở đây tôi gọi cơ địa tâm lý; tùy thuộc vào thể trạng tâm lý của mỗi chúng sinh, mỗi đoàn thể, mà chúng ta có một cách đón nhận mọi sự ở đời theo một cách riêng; và, những ai mà có điểm giống giống, na ná, tương đồng, hao hao, tựa tựa nhau thì chạy về với nhau làm thành một nhóm; Thí dụ như, trên nền tảng văn hóa xã hội của người Lào thì đa phần người Lào chọn Phật giáo là quốc đạo, trên nền tảng của văn hóa, lịch sử người Campuchia, người Thái, người Miến, người Tây Tạng, người Nhật Bản, người Đài Loan, người Triều Tiên,... tùy theo nền tảng tâm thức dân tộc, nền tảng văn hóa, xã hội của lãnh thổ, tùy thuộc vào vị trí địa dư mà mỗi dân tộc, mỗi đất nước có dòng tiếp liệu văn hóa, tiếp liệu tôn giáo không giống nhau.

Thí dụ, mình thấy người Việt Nam từ rất là lâu, thậm chí có tài liệu cho rằng, Phật giáo đi vào Việt Nam trước cả Bành Thành, Lạc Dương (Trung Quốc) nữa. Đương nhiên chuyện đó mình phải tìm hiểu lại; nhưng mà chúng ta đồng ý rằng, Phật giáo Việt Nam không dưới 2000 năm. Và từ đó đến nay, chúng ta có rất nhiều dòng truyền thừa trên đất nước này; và, dòng nào cũng có đông đảo đồ chúng hết; như vậy chiều nay tôi muốn nói cái gì?

Chiều nay tôi muốn nói cái này là ông nào cũng có cái hay; dòng truyền thừa nào cũng có cái hay.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

Nói như vậy tôi không hề buộc các vị phải chấp nhận Nam tông có cái hay, không; cứ chửi Nam tông thoải mái, chửi có thưởng; tôi muốn nhắc một điều thôi, chúng ta không phải là Robot; Tại sao có những tay trí thức đặc sệt, cái đầu toàn chữ không mà họ lại chọn lại pháp tu thuần túy là niềm tin, đó là Tịnh Độ Tông? Đầu phải họ ngu. Họ là trí thức thú dữ, thú thiệt; Và, có những người ít học mà họ lại chọn Thiên Tông; Có. Lẽ ra, về mặt logic mà nói thì Thiên tông nó thích hợp cho giới trí thức, nhưng mà không, trong số những người thờ phụng, noi theo, tu tập dưới ánh sáng của Thiên tông có cả trí thức lẫn ít học; và, trong số người theo Tịnh Độ Tông, chuyên niệm Lục tự Di Đà thì cũng có cả bình dân lẫn trí thức; Và, cứ thế, tất cả các hệ phái, tất cả các dòng chảy truyền thừa, truyền thống của Phật giáo ở bất cứ một truyền thống nào thấy đều có sự góp mặt của cả 2 nhóm người : Trí thức & Bình dân; chúng ta không thể nào nói rằng hệ phái đó dành cho người thất học, sai, hoặc dành riêng cho người trí thức; sai. Mà căn cơ của chúng sinh. Anh trí thức ảnh thấy cái gì đó trong Tịnh Độ Tông, ảnh bèn theo; anh ít học ảnh thấy Thiên tông có cái gì hay đó, ảnh bèn theo; Chân ngôn tông, Mật tông, rồi bên Nhật còn có bộ phái chỉ thờ Diệu Pháp Liên Hoa thôi; Họ phải thấy cái gì hay để theo.

Thì như vậy, chốt lại tôi muốn nói cái gì trong bài giảng này?

Đó là, nếu có một tôn giáo được xem là hoàn chỉnh nhất; đương nhiên, chúng ta là đạo Phật, chúng ta chọn Phật giáo, trong đám Phật giáo, nếu phải chọn ra một dòng truyền thừa được xem là tối thượng thừa, tôi không biết các vị chọn dòng nào, chắc chắn là chọn dòng Bắc truyền rồi; Riêng tôi, không Nam không Bắc; còn kẹt Nam còn vướng Bắc, chưa phải là tối thượng bởi vì đó là Nhị biên. Cái mà tôi cho là tốt nhất: Lấy cái hay của Bắc, lấy cái hay của Nam về tu; Dòng nào nói cũng nghe hết; phải nói như vậy. Vì sao? Như này tôi nói, để nuôi dưỡng tâm thân này của mình chúng ta cần rất nhiều thứ; Tại sao mình cứ cầm đầu mình chọn một thứ đậu bắp về mình ăn, chọn toàn là rau răm về mình ăn là sao? Cái gì cũng quát miễn là nó có lợi cho cơ thể của mình thôi;

Cái đó tôi cho là một thái độ sáng suốt; và, tôi nhắc lại; tôi về đây tuyệt đối không hề có ý kêu gọi ai đi theo ai, chống ai; No. Mà tôi chỉ muốn nói một điều, đó là: chọn cái tốt nhất.

Như có không ít lần tôi nói chuyện và ngay cả khi tôi viết lách, chẳng hạn trong quyển Chuyện phiếm thầy tu tập 1; tôi có nói thế này, nếu hôm nay tôi có mặt trên cuộc đời này, tôi không phải là người thờ Phật, giả định như tôi không phải là một tu sĩ Phật giáo, cũng không biết gì về Phật giáo thì thứ thánh kinh duy nhất, thứ tôn giáo duy nhất mà tôi chọn để thờ phụng trọn đời đó chính là mấy cuốn Danh ngôn thế giới. Có nghe kịp không? ở trong cuốn Danh ngôn thế giới tôi có thể nghe được những suy nghĩ minh triết của tất cả những nhân vật không phân biệt giới tuyến, tôn giáo, màu da, sắc tộc, chủng tộc trên toàn thế giới; mấy cuốn sách danh ngôn, Châu Phi trong đó cũng có tiếng nói, Châu Úc, Châu Á, Châu Mỹ, cũng có tiếng nói; trong đó có những người là Hồi Giáo, Cơ Đốc Giáo, Phật giáo và những nhà vô thần; kể cả những nhà chính sách, đại gia, tỷ phú, thậm chí là diễn viên, người mẫu, vận động viên thể thao,... ai cũng có thể góp tiếng nói trong cuốn Danh ngôn đó hết; Thí dụ như là Muhammad Ali, là ông vua quyền anh; Catherine Deneuve, Alain Delon, hoặc là Marilyn Monroe, diễn viên, ca sĩ, người mẫu, chưa kể các nhà khoa học, các linh mục, các tu sĩ như Milarepa, Dalai Lama, hay là ngài giáo sư Daisetsu Suzuki,... tất cả đều có tiếng nói trong những cuốn Danh ngôn.

Mà tại sao tôi lại nói đó là thánh kinh của tôi? Vì ở đó tôi được phép tiếp cận với tất cả những suy nghĩ minh triết, thông minh, thông tuệ bậc nhất của thế giới, tốt nhất của thế giới, mà tôi bị ràng buộc vào bất cứ một nhãn hiệu, không bị ám ảnh bởi bất cứ nhãn hiệu, tôn giáo, chính trị, màu da, ... no. Tôi sợ cái đó lắm. Tôi rất sợ cái đó.

Cho nên nếu tôi có phải tái sanh vạn lần để trả lời câu hỏi : Thứ thánh kinh nào anh mê nhất? Thì tôi vẫn vạn lần trả lời rằng đó chính là bộ sách : Danh ngôn thế giới; Bởi vì ở đó tôi có thấy được tiếng nói chung của nhân loại, thay vì tôi phải quay về ôm chặt mấy cuốn thánh kinh, kinh Phật, kinh Chúa, nếu tôi không biết Phật pháp; Đương nhiên, hôm nay tại đây và bây giờ, tôi là một tu sĩ Phật giáo; dĩ nhiên tôi nói vậy chúng chém tôi chết, tôi phải nói là thờ kinh Phật; nhưng mà tôi nói thiệt với các vị, tôi là một tu sĩ Nam truyền, tôi đọc Tam Tạng Pali bằng tiếng Pali, tôi không tin các bản dịch; tôi đọc bằng tiếng Pali và tôi tìm lời giải thích chỗ khó thông qua các bộ Sớ giải cũng bằng tiếng Pali; tuy nhiên, đọc để mà giải quyết một số chỗ nào đó nhưng không phải là tất cả, và những gì tôi đã viết, đã nói, đã chia sẻ và đang chia sẻ chiều nay vẫn là từ những gì tôi đọc ở các nguồn thế tục; chứ không phải chiều nay tôi đem Tam Tạng Pali, Sớ giải Pali ra tôi nói với các vị. Không; Mà là sự tổng hợp của kinh Phật, kinh Tổ và các tác giả, các giáo sư, các nhà biên khảo thời nay.

Và, một phần đời sống tâm linh của tôi được nuôi lớn từ những suy nghĩ của các nguồn khác nhau trên thế giới, không phân châu lục; và, đến bây giờ có lẽ các vị cũng chịu tin tôi một chút rồi, nội dung của

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỊNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

chuyện tôi vừa nói và sắp nói nó cũng vẫn là những gì là những gì tôi hoàn toàn có thể nói tại một ngôi chùa Nam truyền.

Rất là đáng tiếc khi trời đất bao la, thiếu gì chỗ đi, ngửa mặt nhìn lên Thái Hư vời vợi, nhìn xuống mặt đất, ấy vậy mà chúng ta tự đóng khung mình chúng ta theo đuổi một trường phái, một khuôn phép chính trị, văn hóa, tôn giáo nào đó; nêu các vị chịu khó nghiên cứu về hoạt động văn hóa xã hội của người Hồi Giáo tiếc lắm; Người Hồi Giáo họ thông minh, dân tộc nào không có người thông minh? Không có dân tộc nào không có người thông minh hết; Dân tộc nào tôi cho là thông minh hết; ấy vậy mà những người ở xứ Hồi giáo họ bị buộc tư duy theo lập trường của thánh kinh Coran; những người Cơ Đốc giáo quá khích, cực đoan, họ bị buộc phải tư duy theo Tân Ước, Cựu Ước; những người theo Do Thái giáo họ bị buộc tư duy theo 5 cuốn Tamud. Những nhà nho của mình ngày xưa, đặc biệt là trước thời Tống, họ bị buộc tư duy theo hướng của Nho giáo, chỉ trừ những ông quan cáo lão hồi hưu, lén lén mò sang đọc kinh Phật và Lão giáo, chứ con đường hoạn lộ để bước vào quan trường để lập nghiệp thành danh trong xã hội buộc phải nói, làm, tư duy và sống theo hướng của Khổng giáo. Đó là điều rất là đáng tiếc;

Mẹ sinh mình ra tự do. Không hề có đứa bé nào ra khỏi bụng mẹ mà tay chân bị xiềng xích hết; cái vàng trán của nó được thả tự do, hai tay nó tự do, hai chân nó tự do, ấy vậy mà khi nó lớn lên nó đi vào đời, chính tôn giáo, văn hóa, xã hội, những quy ước, những mặc định của xã hội đã quy ước, đã nhốt tù đứa bé đó; và buồn thay, buồn thay đa phần, chúng ta, dù là con người nhưng chúng ta kín đáo mang gen di truyền của loài cá kiềng.

Tôi biết, tôi nói vậy sốc lắm mà thôi lần cuối mình gặp nhau, nói cho nó đã.

Tự xét lại mình có phải là con cá kiềng không? Có lần tình cờ tôi nghe cuộc nói chuyện của 2 người Phật tử. Ông A mời tôi về nhà ăn cơm, rồi có mời thêm ông B, C, F, N về ăn cơm; trong lúc ăn xong ra đằng sau ngôi xia răng, thì ông B là ông khách ông mới chỉ bốn cá, ông nói với tôi: Cái này có tội không sư? Tôi nói: Nói nhỏ nhỏ, nó mới mời cơm mình đó; ai ngờ cha chủ nhà chả nghe; chả đằng hắng, chả lét ra chả ngồi kế bên. Chả nói: Con biết là không có nên nuôi, con đâu có nuôi đâu, thằng em con nó nuôi, rồi nó đi về nước rồi con không biết làm gì với con này. Thật sự tôi chưa kịp nói thì ông nói luôn: Tôi đâu muốn nuôi nhưng theo tôi biết, nó quen cảnh lồng chậu, mà thả ra nó chết ngắc; Có đúng không quý vị? Hình như đúng. Nó nguy là nguy chỗ đó đó.

Nhớ tới chết luôn. Ông nhốt lắm. Ông nói tôi biết hết, nhưng giờ chờ thằng em tôi về để nó đem nó cho chứ tôi không muốn nuôi. Tôi ghét cảnh chim lồng cá chậu lắm. Giờ nó về nó không chịu qua, tôi trách nhiệm là thay nước, cho ăn thôi; chứ còn tôi được biết thả ra là chết ngắc; thì tôi nghe như vậy, tôi chạnh lòng. Tôi mới nhớ Phật tử Việt Nam, người dân Việt Nam, đồng bào Việt Nam của tui nó y chang như vậy cả đó; Trong một thời gian dài nó bị nuôi nhốt trong môi trường chậu và bể. Chậu nước và bể kính;

Cho nên, cũng đọc Krishnamurti, cũng đọc Jean – Paul Sartre, đọc hết, giờ có đọc thêm Osho, đọc ôn Làng Mai, kêu gọi đập bỏ thần tượng, phủi tay lên đường, từ chối mọi đạo sư; bắt chước nói nghe sướng lắm. Nhưng mà, về nhà đối diện căn phòng bốn bức tường thấy ghê quá; bởi vì mình không có khả năng tư duy độc lập; Thà là réo gọi một vị Bồ Tát nào đó, thà là đọc một câu chú mình không hiểu khi gì hết, nó an lòng, vì ít ra mình cảm giác mơ hồ rằng trong cõi mông lung của tâm tưởng, mình còn có điểm tựa, đầu điểm tựa đó nó hơi mù mù mịt mịt, còn hơn là tự mình bước đi bằng đôi chân của mình nó lẻ loi lắm. Trên một cõi hiu quạnh của tư duy, sợ lắm. Vì sao? Vì chúng ta đã quen rồi.

Tôi nhớ. Tôi thấy đâu đó hình ảnh một con voi nó to như là một trái núi, dưới chân của nó một sợi dây xích, chỉ bằng ngón tay, ở bên đó người ta ghi hàng chữ “Quen rồi, không dám bứt xích”. Có hiểu không? Ngày xưa người ta xiềng con voi lúc nó còn bé, dần dần nó lớn lên, sợi dây xích to gấp 5, gấp 10 nó bứt còn đứt, nhưng mà không; nó quen rồi. Từ hồi nhỏ nó quen rồi.

Giống mấy ông ly dị, mấy ông sợ vợ vì hoàn cảnh ly dị, đêm nào giật mình cũng quơ tay, cả năm trời ngủ là quơ tay, sáng thức dậy, xuống nhà bếp, cầm cái trứng lên lúc nào trên miệng cũng : Minh ơi, cái chảo ở đâu? Nó quen rồi. Suốt bao nhiêu năm trời là mình ơi chảo ở đâu? Ly dị một năm vẫn hỏi, tối ngủ quơ tay vẫn tìm. Quen. Y như con voi vậy. Nó to nhưng tâm thức của nó đã bị xiềng trước cái chân của nó. Cái sợi dây xích nó không thấm thía gì cái chân của nó đâu, nhưng nó bị xiềng, ngay từ trong tâm khảm.

Tôi biết, ở đây rất nhiều người đang hiểu lầm tôi, đang bất mãn tôi không biết ông tính kêu gọi làm cuộc cách mạng lật đổ, không phải, không phải; Tại vì sao chiều nay tôi chọn đề tài này? Là bởi vì có quá nhiều hệ phái đến đây. Có quá nhiều diễn giả đến đây. Tôi có theo dõi tôi biết mà, ca sĩ Phi Nhung có tới hả? Bác sĩ Đỗ Hồng Ngọc, Đàm Vĩnh Hưng, Mỹ Tâm,... nhiều lắm; trong số đó chỉ có một mình tôi là vô danh nhút và xấu trai nhút thôi chứ cỡ nào cũng tới đây hết;

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỊNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

Cho nên, tôi thiết tha, chân thành gởi cho các vị một suy tư nhỏ thôi. Đòi nó cho mình bao nhiêu hoa cũng phải nhận lấy một cách cẩn thận; Đòi đãi ăn mình bao nhiêu, cũng ăn một cách cẩn thận, bởi vì xem cơ địa của mình có được phép nhận hết mấy cái đó vào trong lòng hay không? Có hiểu không? Bao nhiêu điển giả rồi, ngồi ngay chóc chỗ này, đem đến cho các vị đĩa bánh xèo tuyệt vời nhưng coi lại cholesterol mình có ăn được không, người ta có mời bao nhiêu nước mía đi nữa. Tôi về đây, nói nước mía tôi còn thềm, nước mía nó cho vài lát quýt trong đó, trời nóng vậy có nước mía là tuyệt; nhưng mà không.

Cách đây mấy hôm nó có cho tôi chai nước mía không có quýt, và hơi cũ, uống vào chua, đem đó trầm thức; rồi có người phone hỏi khỏe không sư? Tôi chỉ trả lời trong cơn mộng mị, long thể bất an vì long sàng dường như có rệp; nhưng mà thật ra không phải, thật ra do nước mía không quýt và nước mía cũ, chua; cho nên, cẩn thận; Ngay tại cái bàn này người ta mời nước mía, đừng uống ầu như tôi; Ngay tại bàn này người ta có trao hoa hồng, khi cầm nhớ cẩn thận coi chừng gai đâm; ngay cái bàn này ai có mời cái gì phải cẩn thận, nếu họ cho thuốc bổ coi nó còn hạn sử dụng hay không. Ngay cái bàn này. Kể cả tôi chiều nay; tôi đem đến cho các vị rất nhiều thứ, hồi nãy giờ tôi đem rất nhiều thứ, nhưng cẩn thận, tôi không phải là lương y, maybe tôi là lang băm. Tôi không phải là một người tinh tâm tướng, maybe tôi là phù thủy; hãy cẩn trọng với những người có khả năng chọc cười mình, có khả năng kêu gọi sự chú ý của mình; bởi vì mình không biết họ là ai; Nhưng có điều quan trọng thế này, xem họ đã trao ra cho mình cái gì; và, muốn nhận cái gì ở họ tự coi mình trước; cơ địa của mình có cho phép mình nhận lấy hay không. Đó là một chuyện rất là quan trọng.

Các vị biết rồi. Vấn đề chiều nay tôi nói, rất nhiều bà con cứ tưởng tôi đang nhắm bắn vào bà con. No. Đó cũng là nỗi đau nội bộ chúng tôi. Bên chùa chúng tôi nói nó chém, tôi qua đây mượn chỗ tôi nói.

Luật của Phật đơn giản lắm. Các vị hỏi Luật Phật là luật nào? Xin thưa, đó là luật trong bộ Tam Tạng bằng tiếng Pali, nó không có rồi; Nhưng nó xui một chỗ, khi mà đạo Phật được du nhập và truyền thừa vào các vùng đất, được kế thừa, tiếp nối qua các nền tảng văn hóa xã hội, gặp mấy cha truyền thừa, bên Bắc tông gọi là các tổ, bên đây tôi gọi là các Cha; các Cha bèn thêm bớt vào trong đó;

Bữa nay tôi nói cho hết, giảng xong không biết ngủ ở hệ phái nào đây nè. Tôi như Từ Hải, bốn bể không nhà đây nè. Bắc tông nó ghét mà Nam tông nó thù.

ở trong luật Nam truyền, cả Bắc truyền cũng có luật này, Nhất thiết hữu Bộ, Lục đại chủng bộ, Ma Ha Tăng Kỳ đều có chỗ này: Tỷ-kheo bắt trảm thảo, không được đốn cây nhỏ cỏ, tỷ kheo không được vô cớ đào đất, nhúm lửa; tỷ-kheo không được hủy mầm sống thực vật; trong luật có ghi như vậy. Nhưng mà thế nào là hủy mầm sống thực vật? Vô cớ chặt phá, tiêu hủy cây cối, đó là không được; nhưng mà mấy cha truyền thừa lại đi tuyên truyền thế này, trái cây đem dâng cho tỷ-kheo Nam truyền phải được hủy mầm sống thì tỷ-kheo Nam truyền mới được ăn; Hủy bằng cách nào? Nguyên trái ối nó hủy bằng cách nào? Bà nội này, bà đưa trái ối, là ông áo đen nhào lên lấy tăm xia răng chọt vô 2-3 cái coi như đã hủy mầm sống, để cho tôi được quyền ăn. Có bữa tôi qua Miến Điện, người ta dâng trái thanh long, tôi hỏi chọt kiểu nào cho nó hết mầm sống đây? Chỉ có cách vừa ăn vừa nhả hạt mới may ra hết mầm sống thôi. Tưởng tượng. Mà tới giờ này vẫn có kẻ đi giữ giới, giữ luật theo cách hiểu tặc nguyên đó. Nguyên trái xoài đưa cho ông tỷ-kheo ông ăn, mà còn nghĩ ra cái chuyện lấy cái tăm chọt để mà tạo ấn tượng tâm lý, để gạt ông tỷ-kheo ông tin rằng mầm sống của trái xoài không còn nữa. Nó có nhiều cái vui lắm.

Luật nói tỷ-kheo không thu nhận tiền bạc, vòng vàng, tài sản; nhưng mà ngày nay thì ta đâu ai cúng vàng, chỉ có cúng tiền thôi; mà muốn hợp thức hóa chuyện vàng, tiền, đi đâu bèn dắt theo ông đệ tử gọi là Kappiya, hiểu không? Người ta đưa mình không có nhận mà kêu thẳng cha đó nhận dùm; nhận xong về báo cáo bữa nay sư đi giảng được nhiều. Theo quý vị đó có phải là tào lao không? Thà đưa chả nhận trực tiếp nó đỡ hơn là dắt theo cha, vừa tốn tiền taxi, vừa tốn tiền nước mía, mình uống một ly kêu cho nó ly nữa. Chưa hết, đi rước mấy cha Tam Tạng Miến Điện qua nước ngoài phải bao vé cho một ông vậy nữa. Kỳ rồi, đám bên Thụy Sĩ trả lưởi le ra tới ngực; bởi vì rước Tam Tạng mà rước luôn cha nhận tiền dùm. Mà tưởng sao? Chả nhận xong về chả báo là bữa nay nhận được 28 triệu; và khi chuyển vào trong nhà băng phải báo cho vị Tam Tạng đó biết, vị Tam Tạng đó biết hiện giờ trong nhà băng ông có 82 tỷ. Biết chứ. Chi vậy? Cái đó tôi nói ra rất là khó bởi vì họ nghĩ tôi phản động, tôi muốn lật đổ, tôi muốn làm cách mạng ruồi.

Nhưng mà không, làm ơn nghĩ lại, cái đó nó kỳ lắm, nếu mà người ngoại đạo, người Thiên Chúa, người Hồi giáo họ thấy mình diễn như vậy họ cười đạo mình đạo mê tín; kỳ lắm.

Chúng ta bây giờ theo lệ nhiều hơn theo luật, theo tổ nhiều hơn theo Phật. Tại sao tôi đem chuyện đó ra tôi nói. Tôi muốn nói thế này. Tùy theo nào trạng của mình mà chúng ta đón nhận cái hay cuộc đời được bao nhiêu?

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỈNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

- Chúng ta chọn cái gì để đón nhận? Đó là cái thứ nhất.
- Cái thứ hai, cái ta đón nhận nó hay hay dở?
- Cái thứ ba, giả định nó là cái hay thì não trạng cho phép mình lấy được bao nhiêu cái hay trong đó?
- Tiếp theo, chúng ta kế thừa cái hay đó như thế nào?

What và How.

What không chưa đủ; What là anh đón nhận cái gì, anh đón nhận ra sao - đó là chuyện thứ hai, rất là quan trọng. Các vị nghe tôi nói không?

Bên Nam truyền cũng vậy, có những người họ đặc biệt họ mê ngồi thiền lắm. Nhưng họ quên một chuyện, không học giáo lý biết cái gì mà thiền. Vậy là cầm đầu ngồi thiền, rồi nghe 5, 3 câu, nghe người ta nói bắt chước thôi, chứ không có hiểu. Đó là điều tôi muốn nói chiều nay ở pháp hội này. Nghe ai đó nói rằng: Học mà không tu là tử đưng kinh. Nghe vậy ham quá; và, con không cần học nhiều, con chỉ cần nhìn vào tâm rộng rang của con, con biết rõ con đang vọng tâm, đang móng tâm, đang phóng tâm là được rồi, là con thấy tánh Phật là con thành Phật; Nói nghe rất là sướng, nhưng mà tôi xin lỗi nha. Mình muốn nấu canh chua mình phải biết bao nhiêu thứ gia vị làm nên nồi canh chua mình mới nấu được.

Cái tâm mình vô tướng vô hình, không cần học giáo lý, không cần học A Tỳ Đàm của Nam truyền, không cần học Duy Thức, Bát Nhã, Kim Cang, Pháp Bảo Đàn của Bắc truyền thì thiền là thiền cái gì? Nó vô tướng vô hình mà. Ấy vậy mà hôm nay ở Việt Nam, có những quan điểm rất nổi tiếng: Tu không cần học, cứ ngồi yên nhìn nó thôi.

Các vị hiểu không? Các vị muốn ăn kiêng đúng không? Muốn có eo con kiến đúng không? Cũng phải có kiến thức, kiêng là không được ăn cái gì, tại sao? Nên ăn cái gì – tại sao? Nên tập cái gì – tại sao? Luôn luôn: cái gì – tại sao? Và, cái gì nữa? Tập là tập như thế nào?

Thứ nhất là không được ăn cái gì, tại sao? Nên ăn cái gì, tại sao? Nên tập theo đường lối nào, như thế nào thì mới bắt đầu ăn kiêng, mới bắt đầu tập luyện.

Tôi chưa từng nghe ai nói ăn kiêng mà mù tịt không biết tại sao mình phải ăn kiêng, không biết ăn kiêng là kiêng cái gì, nên ăn cái gì, tập luyện ra sao; theo tôi biết, ít nhất mình phải có kiến thức cơ bản về chuyện ăn kiêng; mới nên ăn kiêng; cũng phải biết chút ít về luyện tập cơ thể; Hiện giờ tôi có biết cô Phật tử cũng khá thân ở Vũng Tàu, một anh Phật tử tại Quận 3, lần đầu tiên trong đời tôi mới thấy người ta biểu diễn yoga mà nó đẹp như vậy, coi mà mê. Họ làm trước mặt tôi coi; nhưng họ có nói cho tôi biết, không phải muốn là được đâu, cũng phải có bài bản, trường lớp không phải khơi khơi thấy người ta tập về chống mông lên trồng chuối, trồng cam, về múi đầu không thấy mà toàn hột không. Các vị biết không? Người ta 6 múi mà mình nguyên rồ hột là sai; Người ta 3 vòng còn mình 3 vòng đảo ngược, người ta V, mình V ngược; Bụng chạng bạng, ngực nhỏ xíu. Cần thận cái đó.

Tập không thấy múi toàn thấy hột không. Có. Tui nè, nguyên bụng hột không nè. Cũng V, mà V ngược, vì tập sai;

Tôi có biết ông Phật tử bác sĩ ở Mỹ, tôi đi cho ông khám bệnh tôi, chứ tôi không nói tôi đi khám bác sĩ mà bác sĩ khám bệnh tôi; ông kể tôi nghe trong lúc ngồi uống nước. Ông nói, sư có biết không? ông đang nói chuyện với tôi, ông nhìn xuyên ra ngoài cửa kiếng phòng mạch, bữa đó vắng khách, ông chỉ mấy bà Mỹ đen chạy ngoài, ông nói với tôi: Sư thấy mấy bà chạy không? Mấy bà càng chạy mấy bà càng mập. Tôi hỏi sao kỳ vậy? Ông nói: Cứ chạy mà thấy mệt, đói bụng vô ăn nguyên cái Big Mac, Mc Donald loại to nhất, rồi thêm không nhiều, nửa lít coke – coca, cứ làm nửa lít với thêm Big Mac. Cứ mệt mệt làm 2 cái đó, còn nếu trong lúc đang chạy gặp bạn thì lấy thêm lon với khoai tây chiên là thêm tập 2. Ông nói, nếu theo đà này thì càng tập càng mập. Vì sao? Vì nghe tập mà thiếu cái này.

Đa phần Phật tử mình cũng vậy; nghe nói đi chùa là giải thoát, mà nó tu nó càng sê, càng tuột, là vì sao? Vì ngày xưa, nó chỉ chấp rằng: nó đẹp, nó giàu, nó giỏi, nó trẻ; giờ nó thêm : Nó có giới hạnh, nó có thiền định, nó có tinh tấn, nó có chánh niệm, nó có túc duyên giải thoát, tầm lum hết; nó làm thêm rồ nữa. Mà giá nó không tu thì nó chỉ có mấy thứ thôi: Tôi đẹp, tôi giàu, tôi giỏi – có 3 cái; giờ quất thêm mớ, nào là Tín, Tấn, Niệm, Định, Tuệ,...

Cho nên, tôi nhớ, tôi kể hoài, hi vọng ở đây không ai nhớ hết, người Việt Nam có vấn đề tôi thích lắm. Có một ông quan Thứ Sử, ông vào ông diện kiến một vị thiền sư ở Tô Châu, ông đưa danh thiếp ghi cho một ghe chức vụ, ông đưa cho ông thị giả, đưa cho ngài thiền sư, ngài liếc qua ngài nói, ra nói với ông là phòng của thầy chật lắm, không đón nhiều người được; ông thị giả ra nói y chang vậy. Ông thứ sử nói, Không, nói với hòa thượng, một mình, một mình; Ông thị giả nói: Biết nhưng mà thấy chức vụ nhiều quá, hòa thượng nói, mỗi chức là một người đó; nào là cái gì Dẫn đầu Đạo Phật Ngày Nay, trụ trì chùa Giác

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

Ngộ, trưởng ban, phó viện trưởng,... nhiều quá; nó nhiều quá. Thích Nhật Từ là xong rồi; Quát cho một chùm. Trời đất ơi. Chiều nay khách tới, bỏ đi họp tè le tùm lum, bỏ ngồi còi cút ở đây; do danh thiếp dài quá; chứ nếu chỉ là viện chủ Giác Ngộ là anh em trùng phùng rồi. 30 năm mới gặp, đi tới nơi:

Sư đà hái thuốc phương xa

Mây bay hạc lánh biết là về đâu?

Bởi vậy cho nên thầy kia hỏi nãy khi thấy tui tới không có ai rước thầy bèn đổi từ Giác Nguyên qua Giác Duyên – tôi hiểu. Tôi hiểu là bởi vì lúc Kiều quay lại tìm thì Giác Duyên đi rồi. Có ai nhớ chỗ đó không?

Lúc quay lại cái am tìm đó:

Sư đà hái thuốc phương xa

Mây bay hạc lánh biết là về đâu?

Tôi ngồi nghe ông giới thiệu: Rồi, phải. Kiều rồi. Đúng là Kiều. 30 năm trời, thời gian gấp đôi thời gian lưu lạc của nàng Kiều, từ Giác Nguyên chuyển qua Giác Duyên. Ok. Tôi quay trở lại.

Phật giáo Nam truyền, có cái hay của Nam truyền, nhưng trong dòng chảy truyền thừa đó, kiểu đón nhận, kiểu tiếp nhận của các thế hệ đã để ra vô số vấn đề, Bắc truyền cũng thế; Hay. Một nhà ra mà. Mà cứ trên dòng chảy miên man đó của lịch sử, qua các thế hệ truyền thừa, hên là lâu lâu gặp anh truyền thừa sáng sáng chút, ảnh nhét vô đó vài ba cái thơm phức; lâu lâu trong dòng chảy truyền thừa đó có mấy cha có trực trực chả nhét vào đó một vài cái có mùi; Cứ như vậy đó; Hôm nay đi sản Phật giáo mà chúng ta kế thừa đủ thứ trong đó hết; Thượng vàng hạ cám, cái gì cũng có.

Cái đó không phải là phạm thượng. Chúng ta phải nhìn nhận cái đó là sự thật; phải can đảm nhìn thấy cái đó. Nói theo quan điểm trong nước là chúng ta kế thừa có phê phán. Bởi vì chúng ta thờ Phật, đúng; nhưng thờ Phật không có nghĩa là chúng ta nhắm mắt, mù quáng tuân theo vô điều kiện những gì mà chúng ta nhìn thấy trong một xấp giấy dày dày có in chữ Phật giáo Việt Nam. Có đính kèm tên một hòa thượng, một thượng tọa, một dịch giả, soạn giả, tác giả; No. Đó không phải là kinh Phật.

Chúng ta kính Phật là chúng ta phải có trách nhiệm truy nguyên cái gì xứng đáng là của Phật; chúng ta tin Phật là một người thông tuệ, một đáng minh triết, một đáng cha lành của ba cõi, Tứ sanh từ phụ, Thiên Nhân chi Đạo sư, thì chúng ta phải có khả năng gạn đục, khơi trong, bởi vì ít ra mình thấy, đức Phật đâu có tệ như vậy. Mà phàm phu đã gán cho Ngài quá nhiều thứ.

Ở đây có ai đọc Osho không? Ít đọc sách quá ha, mắc coi phim Đại Hàn. Cái đó là cái đau thương của dân tộc mình; sách thì không đọc, mà có 2 cái đất nước đã tàn phá Việt Nam là Hồng Kông và Đại Hàn; Một thời chúng ta ăn rồi chường không, rồi bây giờ nó chuyển qua vụ mất trí nhớ; Đại Hàn là vô địch mất trí nhớ. Tôi thấy có nhiều người trông đi làm về để coi thẳng đó nay nó phục hồi chưa? Chuyện nhà bỏ qua, làm nguyên cục giấy vệ sinh trước mặt, lon coca với khoai tây chiên, khóc sứt sùi, nhà bụi bặm, chó mèo phóng uế, bắt chập, cứ ngồi coi thẳng đó phục hồi chưa, cặp này nó chia tay nay nó tái hợp chưa? Cứ vậy mà khóc; Thế là bao nhiêu Osho, bao nhiêu Krishnamurti, bao nhiêu Jean Paul Sartre, bao nhiêu kinh Phật, đẹp không đọc; Thế là, có một ngày chúng ta gặp nhau chúng ta không còn gì để nói nhau nghe nữa, vì chúng ta không còn một tiếng nói chung;

Đó bị kịch, thảm trạng của tuổi trẻ Việt Nam.

Tôi nói những điều quá khó nghe. Cho nên các vị biết không, khi tôi đi giảng có bao giờ tôi dám đụng đến lý nước người ta rót sẵn, uống mấy chai chưa khai chắc ăn hơn; có một người bạn rất là thân cận tôi như vậy. Kiểu ăn nói của sư đừng bao giờ đụng tới thứ mà người ta pha chế; nó bỏ vào trong đó cái gì chỉ có trời biết, Chúa biết và nó biết; cho nên, tôi đi đâu tôi cũng lặn chai nước; hôm nay tôi quên. Cho nên tôi chỉ dám uống thứ chưa khai thôi, nhưng mà nó lấy kim nó vẫn lặn vô được; kệ nó. Cứ giỡn với nhau đã, biết đâu chiều nay là chiều cuối.

Các vị có hiểu chiều nay tôi nói cái gì không? Đòi có nhiều cái hay. Nhưng mà ta có thấy, có nghe, có nghĩ, có nếm, có đụng và có hiểu được nó để mà đón nhận hay không, đó là một chuyện.

Chuyện thứ hai, nó hay nhưng mà ta đón nhận nó như thế nào. Thấy được nó hay là một chuyện mà mình đón nhận nó là chuyện khác.

Chẳng hạn như tôi giả định thôi, những điều tôi nói nãy giờ có một số người thấy rằng nghe được đó, nhưng lát nữa tôi đi về các vị nói, cũng giống sư phụ mình thôi, cũng dạy mình “đừng tin những gì con gái nói”, đừng tin những gì kinh sách nói, thí dụ như vậy. Thì cái đó bên đây có mà, bên kia cũng có, thế là xong.

Không phải. Cái mà tôi đề nghị là chuyện khác. Cần trọng. Nhớ rằng, bài giảng của tôi nhắm đến 2 chuyện:

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỈNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

- Chuyện thứ nhứt, chớ bừa bãi, ầu tả, vội vã phủ nhận hay tin theo những gì được đám đông chấp nhận, truyền thông chấp nhận. Đó là mình nhái theo trong kinh. Nhưng mà, cái tôi muốn nói chiều nay, đó là: Ngay cả trong cái hay. Bài kinh tôi dạy là phân biệt cái gì hay cái gì dở để mà theo; nhưng ở đây mình còn có chuyện quan trọng nữa, cũng là nội dung ngầm, nội dung kín của bài kinh đó: Thấy cái gì hay thì theo, thấy cái gì dở thì bỏ, nhưng trong số cái hay mình phải coi cái gì nó hợp với thể trạng, cơ địa của mình. Rồi sao nữa?
- Khi mình thấy cái đó hợp với mình thì mình chọn cách theo nào nó hợp.

Thí dụ như các vị phải đồng ý với tôi, mình sống mình cần rất nhiều nguồn dưỡng tố, đúng. Nhưng nó có những tình huống mà chất bỏ đi qua cơ thể mình qua đường thức ăn, nước uống, thuốc uống, có đúng không ta? Và, truyền dịch; Và, trong số thuốc mình uống đó, nó cũng có nhiều loại: Thuốc tễ, thuốc tán, thuốc viên, thuốc nước; Thuốc tán là thuốc bột, thuốc tễ là thuốc viên to đẻo đẻo giống như của dê rót nước vậy đó; bởi vì có những tình huống mà thuốc đó phải ngâm rượu mới được; ở đây không biết ai hiểu cái đó không? Không phải khơi khơi, ngẫu nhiên, có thuốc phải ngâm rượu đâu. Có . Có nhiều thuốc phải ngâm rượu nó mới hiệu nghiệm. Có những trường hợp phải uống thuốc bột, thuốc tán; có những trường hợp phải uống thuốc tễ, thuốc viên, thuốc hoàn; rồi có trường hợp phải ngâm rượu.

Ở đây Phật pháp cũng vậy. Có những vấn đề của Phật pháp phải được mình ngâm rượu. Có những vấn đề Phật pháp phải được mình uống trong dạng bột, trong dạng viên khô hoặc viên tễ đẻo, chọn cái để theo, và chọn cách để theo. Đó là trách nhiệm của chúng ta; còn nếu, thấy nó hay nhưng mình không có cách đưa vào trong người mình thì không cách nào nó thuộc về mình được. Có nghe kịp cái này không?

Chuyện thứ nhứt là anh chọn được nó rồi. Anh chọn được rồi, thí dụ; như anh hiểu rằng, đi theo Phật pháp là phải học giáo lý căn bản, học để thấy cái gì? Thấy cái gì là cốt lõi của Đạo Phật; rồi sao nữa? Học để thấy được điểm tương đồng của các hệ phái để mình không tu học với tinh thần chống trái, mâu thuẫn; học để hiểu vấn đề, học để cảm thông với thiên hạ. Rồi sao nữa? Mục đích sau cùng của học là gì? Để đưa nó vào thực tế hành trì. Phải đưa vào thực tế. Nhưng không phải cách hành trì của ai cũng giống ai.

Thí dụ, tôi nói hành thiền; tôi đang nói bên Nam truyền, có những vị thiền sư chủ trương phải ngồi nhiều; có những vị thiền sư chủ trương cho phép mình linh động ngồi đến đâu hay đến đó; Có những vị thiền sư coi nặng tâm trạng, buộc đệ tử mình tu thiền Tứ Niệm Xứ phải quan sát tâm trạng, gọi là Tâm quán niệm xứ; Quan sát cảm giác gọi là Thọ quán niệm xứ. Quan sát các hoạt động, cử chỉ sinh hoạt lớn nhỏ của thân xác gọi là Thân quán niệm xứ. Hoặc là quan sát 32 thể trước, cũng là Thân quán niệm xứ....

Tùy thuộc vào kinh nghiệm, sở trường của mỗi thiền sư mà mình được hướng dẫn pháp môn Tuệ quán khác nhau; có một điều, sau khi đi một vòng mình xem coi, mình hợp với cái nào. Thí dụ mình hợp với kiểu Tuệ quán chánh niệm trong từng sinh hoạt lớn nhỏ, nhưng mình thấy hướng dẫn thiền sư A khác thiền sư B, khác chỗ nào? Cái khác đó là cái hợp với mình hay không? Rồi ông B khác ông A, cái khác đó có hợp với mình hay không? Cuối cùng, mình chốt lại cái hay của ông này, cái hay của ông kia, và trong cái hay đó mình coi cái nào hợp với mình.

Tôi mong rằng tất cả Phật tử Nam truyền nghe được bài giảng chiều nay của tôi để có chút vốn liếng qua Miến Điện, qua Thái Lan tu thiền, cũng làm ơn nhớ cái đó.

Cái bận nhất đó là hôm nay trong nội bộ Phật giáo Nam tông, ngay trong chính những hành giả Phật giáo Nam tông qua Miến Điện hành thiền có rất nhiều mâu thuẫn; họ quên bài học tôi vừa nói, chiết trung; lấy cái cốt lõi của mỗi hướng dẫn, của mỗi trường phái, của mỗi truyền thống; mà cái hay không có nghĩa là mấy cái khác là dở; Không phải; cái hay = Cái hay cho trường hợp của mình; Tôi nói tiếng Việt các vị có nghe được không, các vị có nghe rõ không? Chọn lấy cái hay nó vừa vặn với mình.

Áo đẹp là gì? Chuyện đầu tiên là vừa vặn; tôi không thích màu tím, tôi thích màu đen; tôi lấy cái màu đen; tôi thích vừa vặn, vừa vặn kiểu của tôi là sao? Dư chút; trong khi vừa vặn của cô này là phải chặt chút; Có hiểu không? Có người họ phải chặt chút họ mới gọi là vừa vặn; có người phải dư chút mới là vừa vặn. Có người thì đo y chang gọi là vừa vặn; may đúng với kích của mình thì gọi là vừa; đối với một số người dư một chút gọi là vừa, đối với một số người chặt một chút gọi là vừa; cho nên, cái đó khó nói. Đó là những vấn đề rất chủ quan.

Nhưng có một điều, miễn là nó vừa nó mới thoải mái được; phải là vừa mới thoải mái được; đó là áo quần. Ăn uống cũng vậy; tôi biết, có những người nấu canh chua mà ăn vô không thì không ngon; có những người nấu canh chua cái cay hơi lộ chút, và tôi từng ăn nồi canh chua mà ăn cả buổi mới biết đó là canh chua, bố tiên sư, chỉ để toàn là cà chua với khóm, mà khóm 2 lát, cà chua nửa trái còn lại bao nhiêu đậu bắp và giá, làm sao mà chua; áy vậy mà mình ăn mình thấy như nước rửa chén, còn họ hít hà: trời ơi, chua quá, chua quá; Tại cái khẩu vị nó là như vậy. Trong khi tôi nè, theo tôi canh chua của tôi là phải me

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN

một vắt tròn như này. Một lít nước, cỡ 1 vắt me. tôi. Bên Châu Âu rau ôm rất là quý, ngò gai rất là quý, 5 franc Thụy Sĩ chỉ được vài lá, cho nên tôi về tôi rửa sạch, nó héo cỡ nào tôi xài cho bằng hết; nhưng mà đi về Miền Điện tôi thấy ngò gai với ngò ôm tôi nói nói canh một lít nước phải nấu 2 nắm mới vừa bụng trăm, trả thù những ngày tháng thiếu thốn bên Châu Âu. Bên kia sả quý lắm. Bên đó 5 franc chỉ có 3 tép, thế là trăm mua về trăm xài từ thượng tầng cơ sở tới hạ tầng kiến trúc; chứ thật ra sả là đối với tôi phải đến mức ăn có tí đắng nó mới đã;

Cho nên, tùy hoàn cảnh, tùy cơ địa, tùy thể trạng mà chúng ta đón nhận cái gì ở thế giới, đón nhận bao nhiêu và đón nhận thế nào. What, How, How much? Đón nhận cái gì – bao nhiêu – thế nào?

Cứ nói hay thì con theo, cái nào hay thì con theo nói thì nghe đã, nhưng mà không được. Thứ nhứt, cái mà con thấy hay nó có đúng là hay hay không? Bởi vì sao? Vì trên đời này có 2 thứ hay:

- Một, nó hay vì mình thích nó.
- Hai là mình thấy nó hay vì mình cần nó.

Có phân biệt được hai cái này không?

Có những cuộc hôn nhân đến với nhau chỉ vì mình thích nhau, có những cuộc hôn nhân đến với nhau vì mình cần nhau; có không? Tôi chưa có vợ mà tôi biết chuyện đó; có trường hợp mình lấy nhau vì mình cần nhau, mình cần định cư nước ngoài nên thằng nào có pass nước ngoài mình bèn lấy. Nhưng có trường hợp mình lấy vì mình yêu nó. Còn tôi thấy định nghĩa về tình cảm nó nhiều lắm.

- Yêu là hai đứa cùng nhìn về một hướng. Có trường hợp cái đó là đúng nhưng có trường hợp cái đó sai bét. Bởi vì khi cùng nhìn về một hướng nó dễ chửi nhau lắm. Nam châm còn phải khác cực mà. Nhiều khi mình phải bù đắp cho nhau, đứa có cái này, đứa có cái kia mới sống với nhau được chứ đừng có y chang mà ráp vô. Tôi không tin.

Cho nên, ngay trong tình cảm nam nữ, ngay trong chuyện nấu ăn, ngay trong chuyện chung dọn nhà cửa quan điểm thẩm mỹ, quan điểm về hôn nhân, về tình yêu của chúng ta đã không giống nhau. Thì chuyện tu hành cũng giống y chang như vậy. Thấy cái gì đó nó hay, thấy cái gì đó nó đúng thì mình tự xét lại nó đúng là vì sao? Nó đúng là vì nó vừa, nó hợp ý mình hay là nó thật sự là cái mình cần.

Tôi nói một tỷ lần thì phải, đó là: Khi nào ta phân biệt được cái mình và cái mình cần ta đã đi hết một nửa đoạn đường rồi; từ đời sống tâm linh cho đến nhu cầu vật chất, biết rõ cái gì mình thích và cái gì mình cần. Và tôi cũng đã nói không biết bao nhiêu lần, chúng ta có 2 con đường để tìm đến với chân lý:

- Thấy nó như nó là, chấp nhận nó như nó là
- Mình nhìn nó như mình muốn.

Hiểu không?

Có những chuyện mình thấy nó hay bởi vì nó hay thiệt; còn có những chuyện mình thấy nó hay là bởi vì nó hợp với cái ý của mình. Chết là chết chỗ đó.

Mà vì chúng ta không phân biệt được cái mình cần, không phân biệt được cái mình thích cứ 50 -50 vậy nè. Có nhiều khi mình rước về một thứ nó chỉ là cái mình thích không phải cái mình cần; Và, tôi đã nói không biết bao nhiêu lần, làm ơn nhớ lại đi; sáng hôm qua ở giảng đường Xá Lợi tôi có nói: **Khổ thay, cái mình cần nó luôn ít hơn cái mình thích; và, cái làm khổ mình nhiều lại là cái mình thích không phải cái mình cần.**

Và tiếp theo, đa phần chúng ta đều biết đều đó nhưng lại chỉ sống cho cái mình thích chứ không phải cái mình cần; thế là thế giới này máu và lệ, và thế là trên trái đất này cái gì nhiều nhất? Nước biển, vì sao? Nước mắt. Nước mắt nhiều hơn. Nước mắt nhiều hơn. Vì sao? Vì sống ngu quá. Nó sống ngu quá cho nên đại dương chiếm ¾ trái đất; nó ngu nó phải khóc thôi. Đáng đời nó. Kệ cha nó.

Bởi vì tôi thấy không có thế nào nó khôn hơn một tí đi, nước biển sẽ ít hơn. Mà này không. Nó tiếp tục ngu thì biển cứ tiếp tục nở rộng, lượng nước cứ tăng. Vì nó khóc trên đây nó chảy xuống dưới chứ không có đi đâu hết tron; chưa kể nó phóng uế.

Ở trong kinh điển Nam truyền có bài kinh. Bây giờ mới là lúc tôi nói điều cốt lõi của bài giảng này. Tại vì mình mới quen nhau thôi, tôi đâu dám dặt vô nhà của tui, dặt đồ sao? Dặt đi ngoài vườn, đi vòng vòng tôi coi đứa nào gian, đứa nào thiệt; giờ trăm mới bắt đầu mở cửa.

Trong kinh Nam truyền, Trung Bộ Kinh là **Sevitabba sutta**- bài kinh đó dịch sang tiếng Việt có chữ hay vô cùng mà buồn thay bản dịch gốc ngài Minh Châu đã không dùng chữ đó, và tới mấy vị hiệu đính bản dịch để in Đại tạng cũng không dùng chữ đó, chữ Sevitabba Sutta, tôi dịch là “Nên chắng” Kinh Nên chắng, Bắc kỳ nghe nó hiểu, nên chắng thế này nên chắng thế kia.

LƯU Ý: BẢN NHẬP CHƯA HIỆU ĐỊNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

Nên chăng là sao? Ngài Xá Lợi Phất trao đổi với các vị tỳ-kheo, này các hiền giả, có những chỗ ở mà trước khi dọn đến thì các sư đệ phải tự xét xem có nên về chỗ đó không? Giờ hiểu chữ nên chăng chưa? Có những chỗ ở mà trước khi dọn tới các sư đệ nên coi kỹ có nên về chỗ đó ở hay không? Dựa vào tiêu chuẩn nào mà mình xác định được chỗ đó nên hay không nên? Này các hiền giả, các sư đệ, chỗ ở nào đời sống tu tập được tinh tiến, tiến bộ thì chỗ đó dầu khổ cực cách mấy cũng phải nên ở lại; còn chỗ nào dầu bơ sữa sung sướng tiện nghi bằng trời, mà về đó đời sống tu tập sa sút, bị tụt hậu thì các hiền giả không nên về. Vì sao vậy? Vì này các hiền giả, mục đích của chúng ta là sự tiến bộ tâm linh chứ không phải tiện nghi, sung sướng của đời sống vật chất.

Có hiểu không?

Rồi cứ như vậy, này các hiền giả, y áo, ăn uống, chuyện đi lại, những đối tượng mà mình giao tiếp mỗi ngày, người, vật, trú xứ, các thứ nhu yếu vật chất đều phải được các hiền giả tự xét trước khi sáp vào sử dụng, xem coi con người này, chỗ ở này, món ăn này, vật dụng này có thích hợp với lý tưởng tu hành của mình hay không? Dầu chỗ đó mình thích, dầu chỗ đó tiện nghi, sung sướng, đầy đủ, nhưng nếu mình đi xuất gia bằng lý tưởng buông bỏ, cầu giải thoát, giải thoát sinh tử, giải thoát phiền não thì nếu chỗ đó, con người đó, món đồ đó không giúp được gì cho lý tưởng giải thoát thì các hiền giả phải có can đảm dứt áo ra đi;

Nội dung bài kinh chiều nay tôi muốn nói là chỗ đó.

Có nghĩa là, kế thừa một cách có phê phán; rồi đi xa hơn, đi sâu hơn, giờ tôi kết hợp bài kinh Kalama, bất cứ một cái gì mà được truyền tụng, truyền khẩu, truyền thừa rằng đây là kinh Phật, lời Phật, lời tổ, mà nếu mình xét thấy cái gọi là kinh Phật, lời tổ ấy rõ ràng mâu thuẫn, chống trái không giúp ích gì cho đời sống tâm linh tinh thần của mình thì mình phải xét lại; Nhưng, bà di mẫu Kiều Đàm Di, tức là bà Gotami, bên Bắc truyền gọi là Kiều Đàm Di, có lần bà vào lạy Phật, hầu Phật, bà hỏi Phật:

- Bạch Thế Tôn, mai này Thế Tôn không còn nữa, những người truyền thừa giáo pháp của Thế Tôn, ai cũng nói đây là lời Phật thì chúng con biết dựa vào đâu để mà tin, để mà xác tín đó là lời dạy của Thế Tôn?

Đức Phật dạy:

- Này di mẫu, đây là những điều kiện, những chuẩn mực mà người đời sau nên dựa vào đó để xác định đâu là lời dạy của Như Lai:
  - o Pháp môn nào càng hành trì nó giúp cho người ta buông bỏ nhiều hơn là nắm níu. Đó là lời ta dạy.
  - o Pháp môn nào càng hành trì, càng tu tập người ta càng hoan hỷ với đời sống độc cư, viễn ly, một mình;
  - o Pháp môn nào càng hành trì người ta càng chán sợ đám đông, đó chính là lời dạy của ta, pháp môn của ta.
  - o Pháp môn nào càng theo người ta càng trở nên tinh tấn
  - o Người ta càng trở nên thiếu dục, bớt ham muốn
  - o Pháp môn nào càng theo người ta càng trở nên dễ sống, dễ nuôi, dễ thích nghi đó chính là lời dạy của ta.
  - o Pháp môn nào càng theo trí huệ nó càng sáng, pháp nhãn càng tinh tường đó là đạo của ta.

Nếu như pháp môn nào dầu nó ngọt ngào, hấp dẫn, hợp lý cách mấy nhưng mà nó không đáp ứng được những định mức, những tiêu chuẩn này thì phải xét lại.

Cho nên, trong dòng chảy truyền thừa của lịch sử Phật giáo ở các vùng miền, các thời đại, các nền tảng văn hóa xã hội, kể cả những tác động chính trị thì đương nhiên sự tinh tuyền, tinh khôi của Phật giáo buổi đầu đương nhiên không còn nữa. Trách nhiệm của người tu Phật:

- Thứ nhất là trách nhiệm với bản thân, chúng ta chỉ tu theo cái nào đúng thôi.
- Thứ hai là trách nhiệm đối với chúng sinh, chúng ta chỉ nên truyền thừa cái gì đúng thôi.

Dầu là trách nhiệm với mình hay trách nhiệm với đời thì mình bắt buộc phải có pháp nhãn, huệ nhãn để mà tinh lọc, để mà chọn lựa, để mà gạn đục khơi trong;

Các vị tự hỏi lòng mình đi, nếu các thế hệ trước đây mà bừa bãi, bỏ cái hay giữ lại cái dở thì hôm nay chúng ta làm gì có Phật pháp.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỊNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

Và gần nhất, nếu ngài viện chủ chùa Giác Ngộ là người cố chấp, cực đoan từ chối tiếng nói của thiên hạ thì hôm nay các vị có lẽ không bao giờ tôi và các vị có dịp gặp nhau trong pháp hội như thế này. Các vị có hiểu không?

Bởi vì, tôi không nói tôi nói hay và tôi càng không dám nhận tôi nói đúng, nhưng ít nhất chiều nay chúng ta cũng có cuộc nói chuyện rất là thoải mái. Tôi có để nói và anh có cái để nghe. Nếu tất cả đều đóng khung thì người bên đây không bao giờ biết được người bên kia; người bên kia cũng không bao giờ biết được người bên đây; và đó là điều đáng tiếc; đáng tiếc chỗ nào? Tôi đâu có kêu các vị đốt chùa đâu? Tôi đâu có kêu các vị bỏ thầy đâu? Tôi chỉ đề nghị các vị tiếp tục đến chùa này, tiếp tục thờ sư phụ bằng một cái đầu thông minh hơn; chỉ vậy thôi. That's it. No more. Chỉ vậy thôi.

Chứ tôi đâu có xúi đâu mà ở đây có kẻ nhìn trộm tui, thù hằn lắm họ tưởng chắc tui lợi dụng sự vắng mặt của thầy trụ trì tôi tới đây xúi dại con người ta bỏ cha bỏ mẹ. No. Tôi kêu họ có hiểu mà có hiểu thông minh kia; phải thông minh, phải trung thành chứ không phải là ngu trung. Biết ngu trung không? Ngu trung = trung thành một cách như là người máy.

Tôi thà có 10 đũa đệ tử biết trong biết ngoài, biết trên biết dưới nó có pháp nhãn ở trên nhìn xuống, ở dưới nhìn lên, ở trong nhìn ra, ở ngoài nhìn vào, còn hơn đũa đệ tử bịt mắt như ninja, bịt miệng như thời covid, không; tôi không muốn đệ tử Covid; đệ tử mà bịt kín mít, không; đệ tử của tôi phải đường đường chính chính, nghênh ngang đi giữa đời, cặp mắt nhìn xa, lỗ tai thật là thính để lắng nghe và nhìn ngắm cuộc đời; tôi khoái đệ tử tôi như vậy hơn; tôi muốn đệ tử tôi nó thờ tôi bằng cái đầu thông minh của nó, chứ tôi không muốn đệ tử mà nó cầm đầu thờ tôi chỉ vì đơn giản nó khoái tôi.

Hồi giáo nó có câu rất là hay, mặc dù nó là tổ sư bỏ đề chuyện cực đoan, nó mới vui; Hồi giáo là thiên hạ đệ nhất vô địch cực đoan, nhưng trong kinh Coran có một câu rất là hay: Thật là sỉ nhục khi được thần tượng bởi một đám đông ngu ngốc.

Hiểu không?

Thật là sỉ nhục khi được thờ phụng, được tung hô bởi một đám đông ngu ngốc.

Mình mới nghe qua mình thấy chữ “ngu ngốc” nó nặng thiệt, nhưng mà nó đã thiệt. Bởi vì không có gì tệ cho bằng, nó không biết mình là ai, nó chỉ thấy mình trên ti vi, nó chỉ thấy mình đi hát ở sân vận động quân khu 7, quân khu 9 gì đó là bắt đầu nhào theo hôn chỗ ngồi, xin chữ ký, rời chiếc xe, xin chụp hình, xe đi mất khóc giống như cha chết; No.

Cứ xem tuổi trẻ Việt Nam thần tượng và thờ phụng các celebrity của Hàn Quốc mà nhục cỡ nào. Mình không biết gì về người ta, tìm một người trẻ Việt Nam có thể nói năng đàng hoàng về nền điện ảnh Hàn Quốc tôi nghĩ khó; chỉ biết mê phim Hàn Quốc, chỉ biết sục sùi trả tiền cho nhà đài, cho mạng thôi chứ hiểu biết của mình về điện ảnh Hàn Quốc, Hồng Kông không bao nhiêu mà mình đã tiêu tốn thời gian, công sức cho ba cái nền điện ảnh đó biết bao nhiêu. Rồi khi nói về nền điện ảnh, âm nhạc mình không biết bao nhiêu thì những thần tượng của mình về âm nhạc, về điện ảnh mình thần tượng cái gì? Cũng toàn là đám đông thôi.

Rồi có một ngày chúng ta theo người có tóc chán, xoay qua thần tượng người không có tóc; mình thấy ôn Làng Mai, ôn Phước Tiến, ôn Nhật Từ,... theo rần rần nhưng mình xem mình phải hỏi theo cái gì? Giả định có một ngày các vị đó không còn nổi tiếng nữa, có vị thay thế bởi lực lượng khác, hoành tráng, quy mô hơn thì mình có còn theo không? Có một ngày ngài viện chủ Giác Ngộ không còn ở đây nữa, lên làm cái am nhỏ xíu trên núi Chứa Chan, thì liệu đám giặc này có ai theo không? Hay lúc đó lại tung hô một ông thầy mới?

Cho nên, thật sỉ nhục, thật đáng buồn khi mình được tung hô bởi một đám đông ngu xuẩn, dốt nát, nó không biết mình là ai, mà nó cứ cầm đầu nó chạy theo mình; Thà là một ít mà nó biết mình là ai, nó biết quý cái mình có và cái mình có là cái nó cần; Tôi có cái em cần, và cái em có tôi cần; mình lấy nhau nó có lý. Còn đàng này cái em cần thì tôi không có, cái tôi có thì em không cần, cái đó có phải bị kịch không? Đó là bi kịch.

Và đó chính là vấn đề của tất cả chúng ta hôm nay. Trong đời sống hôn nhân, trong quan hệ bạn bè, xã hội, hoặc là ngay trong gia đình. Tôi thấy, nếu mình bất cần thì xét lại, rà lại đi, nếu chưa có gia đình thì bạn trai, bạn gái của mình hiện giờ, đó là người mình thích hay đó là người mình cần? Liệu họ có thể đi suốt với mình quãng đường còn lại hay không? Và sư phụ tâm linh của mình, người mình vẫn đang lắng nghe hàng đêm, mỗi tuần mình coi kỹ mình theo ông là theo cái gì? Và, những cái ông có, những cái ông nói mình nghe có phải thực sự là cái mình cần hay chỉ là cái mình thích, hay chỉ là con bạn mình thích, thằng bồ của mình thích, con bồ của mình thích? Hay là vô chùa Giác Ngộ cho vui.

Tôi biết, ba cái vụ rần rần này nó vui dữ lắm; tôi biết mà.

LƯU Ý: BẢN NHẬP CHƯA HIỆU ĐỊNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

Bên Nam truyền nó có nhiều cái chùa nó đã đông rồi nó thành trốn, tới hồi nó ế nó chông gọng; tôi cho các vị địa chỉ nhớ đừng nói ai, chùa Giác Quang đường Lương Văn Can, Quận 8; không biết ông thầy trụ trì ông chỉ đạo, tư vấn cái gì mình không biết mà đệ tử chùa đó chỉ thích tụng kinh thôi. Nó tụng xong mà không biết ai nói cái gì, nó tụng xong pháp sư vừa lên là nó rút lui có trật tự. Nó chừa lại 2, 3 người mất dép còn ở lại để tìm dép. Có mấy bà rút mất kiếng, chờ con cháu vô rước, toàn mấy thành phần ngoài ý muốn không. Chùa đó đó.

Cái đó mình không cần.

Một vị sư giả Như Lai không cần đám đông ủng hộ mình, chuyện đó là mặc xác người ta. Cái bậy nhất là mong đợi có một đám đông ủng hộ mình. Đó là cái bậy của người sư giả Như Lai.

Điều bậy nữa đó là không phân biệt người ta đến với mình vì cái gì. Nếu thật lòng vì mục đích độ tha thì cái mình nhắm tới đó là:

- Họ đã hiểu được gì
- Họ đã được ân triêm lợi lạc như thế nào từ những hướng dẫn của mình chứ không phải là đám đông rần rần

Đám đông rần rần nó dễ đến và nó dễ đi như bài giảng hôm qua tôi có nói, họ đến với mình bằng con đường nào thì họ cũng sẽ bằng con đường đó họ ra đi; họ đến với mình thông qua những cái rẻ tiền như ngày hôm qua tôi nói, họ đến với một vị thầy chỉ vì hảo tướng (tiếng Phạn là Rūpappamāṇa), họ đến với mình chỉ vì danh tiếng, họ đến với mình chỉ vì hình thức tu hành có vẻ ghê gớm, thì những cái đó rồi có một ngày, nó là đồ giả mà, khi những đồ giả đó không còn nữa thì chia tay. Mình đến với nhau vì những giá trị nội tại, nội hàm thì nó còn hoài; còn mình đến với nhau một cách thiếu phân tích, thiếu chọn lọc thì sớm muộn mình sẽ mất nhau; đó cũng chính là kinh nghiệm trong đời sống thường ngày, thế tục, không chỉ riêng trong cửa Phật.

Ok. Ban tổ chức cho chúng tôi biết rằng tôi đã nói dài, nói dở, nói dỏc. Hết giờ; xin chúc các vị một ngày vui và chúng tôi thật sự phải đi./.